

TEMAT: WARTOŚĆ PIENIĄDZA

Przedmiot – wiedza o społeczeństwie

Autor: Anna Krygier

Cele lekcji:

- poznanie pojęć podaż i popyt
- przybliżenie tego, co ma wpływ na siłę nabywczą waluty

Środki dydaktyczne:

- artykuły
- tabela z kursami walut

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie:

Przedstawiamy uczniom tabelę z kursem walut i zadajemy pytania:

Ile zakupicie dolarów/euro/liry tureckiej/hrywien, mając 100 zł?

Wskazujemy uczniom, że na dzisiejszej lekcji dowiemy się, skąd bierze się wartość danej waluty.

2. Właściwy tok lekcji:

Pokazujemy uczniom dwie paczki makaronu – jedna taka typowa paczka ze sklepu, a druga to makaron spakowany w torebkę z napisem MAKARON.

Zadajemy pytanie – co ma wpływ na cenę makaronu?

Następnie zadajemy uczniom pytanie – co może mieć wpływ na wartość złotego polskiego?

Wskazujemy im do przeczytania fragment artykułu. Na podstawie tego tekstu mają za zadanie wypisać rzeczy, które wpływają na wartość danej waluty.

Po wymienieniu czynników mających wpływ na siłę nabywczą waluty oceniamy z uczniami, jak te czynniki mają obecnie wpływ na sytuację złotego polskiego.

Następnie patrzymy na tabelę z kursami walut i oceniamy, jakie waluty są mocniejsze niż polski złoty, a jakie są słabsze. Analizujemy, co może mieć wpływ na tę pozycję danych walut.

3. Podsumowanie

Wykonujemy krzyżówkę na stronie wordwall.

ARTYKUŁY:

Co wpływa na wartość pieniądza

Siła nabywcza pieniądza - co to jest?

Siła nabywcza pieniądza to inaczej rzeczywista, realna wartość pieniądza. Mówi o tym, ile towarów lub usług przy obecnych cenach rynkowych będziemy w stanie nabyć za określoną kwotę. **Jak zmienia się siła nabywcza pieniądza? Przy podwyżce cen, realna wartość pieniądza spada**, co oznacza, że za tę samą ilość gotówki co wcześniej, jesteśmy w stanie nabyć mniej towarów i usług.

Jeżeli ceny w gospodarce spadają, a tym samym mamy do czynienia ze zjawiskiem deflacji, wówczas siła nabywcza pieniądza wzrasta. **Realna wartość pieniądza podlega również zmianom związanym z różnicami kursowymi**. Mianowicie, jeżeli kurs złotówki spada, wtedy spada też realna wartość waluty krajowej.

Na siłę nabywczą pieniądza wpływ ma także inflacja oraz działania rządów kraju, np. denominacja waluty. Ogólnie zakłada się, że siła nabywcza pieniądza zmienia się wraz z czasem i prawie zawsze, maleje.

Zmiany kursów walut a wartość pieniądza w czasie

Na wartość pieniądza wpływ mają również kursy walut. Problem pojawia się wtedy, kiedy waluta krajowa długoterminowo traci swoją wartość względem innych walut. **Kiedy waluta zagraniczna umacnia się względem waluty krajowej, wtedy mamy do czynienia ze zjawiskiem deprecjacji**. W momencie, gdy kurs waluty jest mocny w przeciwieństwie do innych walut, wtedy mówimy o aprecjacji.

Zjawisko deprecjacji miało miejsce w marcu 2022 roku na skutek działań związanych z wybuchem wojny w Ukrainie. Nakładanie kolejnych sankcji gospodarczych na Rosję i inne konsekwencje wojny spowodowały, że złoty w stosunku do dolara stał się najsłabszą walutą od niemal 21 lat.

W marcu 2022 roku euro zbliżyło się do najwyższej bariery 4,9972 zł, dolar kosztował 4,60 zł, a funt zbliżył się do poziomu 6 zł. Wobec tego za złoty trzeba było zapłacić znacznie więcej niż przed wybuchem wojny, co spowodowało nagły i niebezpieczny spadek wartości pieniądza.

Wartość pieniądza a inflacja

Ogromny wpływ na wartość pieniądza ma przede wszystkim [inflacja](#). Postępujący wzrost cen i jednoczesny spadek siły nabywczej sprawia, że wartość pieniądza maleje. Konsument wówczas jest w stanie kupić mniej towarów lub usług za tą samą kwotę. Wobec tego, aby waluta danego kraju umocniła się, inflacja powinna być na jak najniższym poziomie, a wzrost gospodarczy powinien być jak najwyższy.

W maju 2022 roku GUS podał informację, że inflacja w Polsce wynosiła 13,9 proc. **Eksperci obecnie spodziewają się dalszego wzrostu inflacji, co nie sprzyja wartości pieniądza**. Inflacja jest więc wrogiem dla naszych oszczędności, bowiem każdego dnia tracą one na wartości.

Przeciwieństwem inflacji jest z kolei deflacja, kiedy mamy do czynienia ze spadkiem przeciętnego poziomu cen w gospodarce. W czasie deflacji rośnie więc wartość pieniądza oraz siła nabywcza pieniądza. Za tą samą kwotę, jesteśmy wówczas w stanie kupić więcej towarów i usług. **W dłuższej perspektywie deflacja jest również niebezpiecznym zjawiskiem, ponieważ może prowadzić do spadku zysku przedsiębiorców, niszczenia towarów i ich nadmiernego gromadzenia, co może natomiast przyczynić się do stagnacji w gospodarce**.

Stopy procentowe. Jak wpływają na wartość pieniądza?

Stopy procentowe podwyższane są lub obniżane przez Bank Centralny danego kraju w celu spowolnienia, lub pobudzenia gospodarki. Zmiany w tym zakresie będą też bezpośrednio wpływać na inflację. **Podwyższenie stóp procentowym ma bowiem za zadanie pobudzić gospodarkę, ale jednocześnie prowadzi to do inflacji.** Obniżenie stóp procentowych zaś stosuje się w momencie chęci spowolnienia rosnącej inflacji. Wszystko to przekłada się natomiast na wzrost lub spadek wartości waluty krajowej.

Jak zabezpieczyć się przed utratą wartości pieniądza?

W czasie rosnącej inflacji, której towarzyszy spadek wartości waluty krajowej, wiele osób szuka sposobu na to, [jak ochronić swoje oszczędności przed utratą wartości](#). W momencie, gdy inflacja wynosi niemal 14 proc. lokowanie środków na lokatach bankowych czy kontach oszczędnościowych przy tak wysokiej inflacji, nie jest dobrym pomysłem. Nasze oszczędności i tak będą tracić na wartości.

Wiele osób w czasie inflacji decyduje się na lokowanie kapitału w bezpiecznych i długoterminowych inwestycjach, które realnie pozwalają zachować wartość pieniądza. Dobrym [środkiem tezauryzacji pieniądza](#) są m.in. dzieła sztuki, kruszce czy biżuteria, które cały czas trzymają wartość. Oszczędności można również ulokować w nieruchomościach, które nieustannie zyskują na wartości i jednocześnie stwarzają szansę na uzyskiwanie zysku z wynajmu.

ARTYKUŁ: <https://www.money.pl/banki/co-wplywa-na-wartosc-pieniadza-6777924802247232a.html>

Jak ustalany jest kurs walutowy?

Ten tekst przeczytasz w 3 minuty

Z czego tak naprawdę wynika, że euro jest dziś o dwa grosze droższe niż wczoraj, a kurs franka poszybował w dół? Od czego uzależnione są wahania kursu i czy można je przewidzieć? Analitycy walutowi zastrzegają, że nic pewnego na świecie nie ma, ale warto znać trendy, które powodują zmiany kursu.

Wielu Polaków śledzi na bieżąco kursy walut. Szczególnie zainteresowani są nimi kredytobiorcy oraz importerzy i eksporterzy. Kursy walut pośrednio dotyczą jednak milionów Polaków, którzy robią zakupy, tankują, czy wybierają się na [wakacje](#).

Skąd ten kurs?

Zrozumienie całego mechanizmu wymiany walutowej opiera się o podaż i popyt walut na rynkach. Waluta jak każdy towar podlega na rynku wymianie i tym samym wycenie w postaci kursu, po jakim właśnie wymieniono jedną walutę na inną. Polscy eksporterzy i importerzy są zmuszeni do wymiany zarobionych walut na złotówki, na potrzeby choćby wypłat dla pracowników. Podobnie banki zagraniczne muszą kupić złotówki, jeżeli chcą zakupić polskie obligacje skarbowe. Te i miliony innych [transakcji](#) kształtuje popyt i podaż, a zgodnie z tym kształtuje się cena. Uczestnikami rynku walutowego są także spekulanci, którzy wymieniają walutę, uprzedzając pewne fakty, by zarobić na różnicy między kupnem i sprzedażą. Niestety to właśnie spekulanci, tacy jak fundusze inwestycyjne czy banki, zdominowali rynek wymiany walut potocznie zwany Forex, zawierając na nim około 75proc. wszystkich transakcji. Stąd też tak ogromne wahania kursów walut po publikacji danych o PKB czy bezrobociu.

Aktualizacja kursu

Kursy walut są płynne i podlegają zmianom tak często, jak dochodzi do jakiegokolwiek wymiany jednej waluty na drugą. Zatem kursy aktualizowane są odkąd tylko w niedzielę około 24:00 zaczną wymieniać waluty instytucje finansowe w Azji, aż do piątku do północy, kiedy to zamykane są banki w Ameryce.

My poznajemy kursy dzięki agencjom informacyjnym takim jak Thomson Reuters, czy Bloomberg, które współpracują z największymi instytucjami na świecie zajmującymi się

wymianą walut i gdy te dokonają wymiany, zgłaszają taki fakt do agencji w momencie jej zawarcia. To na podstawie tych informacji wylicza się dla każdej sekundy średni kurs ze wszystkich [transakcji](#) z tej chwili. W jednej sekundzie może być ich 10, 100 lub 1000. Ten uśredniony kurs agencja podaje swoim klientom i na jego podstawie powstają wykresy wahań kursowych. Dokładnie można to zaobserwować w kantorach internetowych, które aktualizują kursy co kilka sekund.

Kurs średni NBP

Są też instytucje krajowe, jak Narodowy Bank Polski, które zbierają informacje o transakcjach dla celów państwa. Kurs NBP, podawany raz dziennie, jest średnią kursów wszystkich transakcji z tego dnia do godziny 11:00, kiedy to kurs NBP jest publikowany. Wszystko po to, by [księgowość](#) w każdej firmie w Polsce zastosowała ten sam kurs dla wszelakich kalkulacji kosztów i przychodów. Jest to swoisty sztuczny kurs, nie odwzorowujący faktycznych ruchów na rynku.

Stopy procentowe a kurs

Na cenę waluty wpływa nie tylko podaż i popyt, ale także są istotne wskaźniki makroekonomiczne, inflacja, ogólny stan gospodarki oraz różnice w wysokości stóp procentowych między krajem ojczystym a innymi krajami. Te dwa czynniki są od siebie bardzo uzależnione. Weźmy pod lupę euro. Teoretycznie jeśli stopy procentowe w Polsce wzrosną, kurs złotówki spada, czyli euro jest tańsze. Dzieje się tak, bo im wyższe stopy tym waluta atrakcyjniejsza, gdyż bardziej się opłaca w nią inwestować (rosną oprocentowania lokat i obligacji). Analogicznie, jeśli stopy są obniżane jak obecnie, euro staje się dla nas droższe. Podobnie, gdy w Strefie Euro zostanie podniesiona stopa procentowa, [zakup](#) wspólnej waluty będzie w tym momencie mniej opłacalny. Ten sam mechanizm dotyczy innych walut.

Kiedy kupić walutę?

Najpierw trzeba zadać sobie pytanie gdzie kupić walutę? Najdrożej sprzedają ją banki. Tutaj spread, czyli różnica między ceną sprzedaży a kupna jednej jednostki waluty, sięga nawet 40 groszy. Tradycyjne kantory mają nieco korzystniejsze ceny (nie licząc placówek w strategicznych miejscach, takich jak np. lotniska), ale przy wymianie gotówkowej zawsze istnieje ryzyko kradzieży, utraty pieniędzy czy otrzymania fałszywek. Od kilku lat na świecie funkcjonują internetowe kantory, z których w Polsce korzystają już setki tysięcy ludzi. W sieci wspomniany spread wynosi zaledwie kilka groszy. Zakup waluty jest tutaj najtańszy.

Gdy wiadomo już gdzie kupujemy, warto poczekać na sprzyjający moment, obserwować rynek, czytać komentarze walutowe i spoglądać na wykresy kursów. Rynek walut jest dla wielu okazją do spekulacji. Eksperci przestrzegają jednak, by inwestować w waluty ostrożnie, bo historia już kilka razy pokazała jak gospodarka i polityka potrafi zaskakiwać inwestorów.

Analitycy walutowi w swoich komentarzach najczęściej pokazują najważniejsze wydarzenia następnych dni, które mogą mieć wpływ na rynek. Sugerują również możliwe scenariusze, jednak oczywiście nie da się przewidzieć dokładnych kursów walut, a i ryzykowne jest głoszenie prognoz wzrostowych czy spadkowych na walutach. Wystarczy, by publikowane dane były zaskakująco dobre lub złe, np. wzrost liczby bezrobotnych spowoduje, że dana waluta osłabi się, nie mówiąc już o nieprzewidzianych zdarzeniach gospodarczych czy niezwykle wydarzeniach politycznych. To wszystko składa się na reakcję rynku, czyli zmianę kursów. Jednak analitycy pilnie śledząc rynki, pewnych wydarzeń mogą się spodziewać i prognozować trafne sądy. Reasumując, warto czytać komentarze ekspertów, obserwować działania rynku i wyciągać wnioski, jednak z dozą ostrożności.

ARTYKUŁ: <https://finanse.gazetaprawna.pl/artykuly/686662,jak-ustalany-jest-kurs-walutowy.html>

Co wpływa na kursy walut?

Kursy walut wahają się dzięki zmiennej zależności między popytem a podażą, ale to tzw. czynniki bezpośrednie. Pośrednio coś musi wpływać na decyzję o zakupie lub sprzedaży walut przez inwestorów i w efekcie o podaży, popycie i zmianie kursu walut. Do najważniejszych czynników wpływających na kursy walut pośrednio należą:

- **Inflacja** lub deflacja, które wpływają na rozwój gospodarczy kraju i tym samym wzrost lub spadek tempa wzrostu PKB, co przekłada się na słabszą walutę.
- **Wysokość stóp procentowych** ustalona przez bank centralny. Wyższe stopy powodują wzrost rentowności obligacji skarbowych, co skłania inwestorów do lokowania kapitału w danym kraju. Pojawia się wyższy popyt i cena waluty wzrasta. Niskie stopy procentowe, czy wręcz ujemne jak obecnie w strefie euro i Japonii, powodują, że waluta słabnie. Jest bowiem więcej pieniądza na rynku – także, jeśli dochodzi do skupu obligacji w ramach łagodnej polityki monetarnej – i wyższa podaż osłabia jego wartość.
- Prognozy co do przyszłości. Eksperci na bieżąco oceniają sytuację ekonomiczną w danym kraju i na świecie i prognozują wzrosty lub spadki kursu walut. Te przewidywania odbijają się na kursie walut.
- Bilans handlowy danego kraju, czyli różnica między eksportem a importem. Nadwyżka bilansu przekłada się na większy popyt na waluty i podmioty zagraniczne z chęcią kupują dobra w takim kraju. Dlatego dochodzi do jej aprecjacji.

Ogólna sytuacja geopolityczna i ekonomiczna na świecie. W czasach kryzysu inwestorzy zwracają się do tzw. bezpiecznych przystani, czyli np. złota, franków szwajcarskich. Te aktywa uznawane są za dobry przechowalnik wartości, bo ich ceny są stabilne. W czasach zawirowań w polityce czy handlu światowym – te stabilne waluty rosną w wartości.

ARTYKUŁ: <https://pl.kruk.eu/klienci/poradnik/porady/przelicznik-walut-co-trzeba-wiedziec>

Co wpływa na kursy walut?

Kursy walut wahają się dzięki zmiennej zależności między popytem a podażą, ale to tzw. czynniki bezpośrednie. Pośrednio coś musi wpływać na decyzję o zakupie lub sprzedaży walut przez inwestorów i w efekcie o podaży, popycie i zmianie kursu walut. Do najważniejszych czynników wpływających na kursy walut pośrednio należą:

- **Inflacja** lub deflacja, które wpływają na rozwój gospodarczy kraju i tym samym wzrost lub spadek tempa wzrostu PKB, co przekłada się na słabszą walutę.
- **Wysokość stóp procentowych** ustalona przez bank centralny. Wyższe stopy powodują wzrost rentowności obligacji skarbowych, co skłania inwestorów do lokowania kapitału w danym kraju. Pojawia się wyższy popyt i cena waluty wzrasta. Niskie stopy procentowe, czy wręcz ujemne jak obecnie w strefie euro i Japonii, powodują, że waluta słabnie. Jest bowiem więcej pieniądza na rynku – także, jeśli dochodzi do skupu obligacji w ramach łagodnej polityki monetarnej – i wyższa podaż osłabia jego wartość.
- Prognozy co do przyszłości. Eksperci na bieżąco oceniają sytuację ekonomiczną w danym kraju i na świecie i prognozują wzrosty lub spadki kursu walut. Te przewidywania odbijają się na kursie walut.
- Bilans handlowy danego kraju, czyli różnica między eksportem a importem. Nadwyżka bilansu przekłada się na większy popyt na waluty i podmioty zagraniczne z chęcią kupują dobra w takim kraju. Dlatego dochodzi do jej aprecjacji.

Ogólna sytuacja geopolityczna i ekonomiczna na świecie. W czasach kryzysu inwestorzy zwracają się do tzw. bezpiecznych przystani, czyli np. złota, franków szwajcarskich. Te aktywa uznawane są za dobry przechowalnik wartości, bo ich ceny są stabilne. W czasach zawirowań w polityce czy handlu światowym – te stabilne waluty rosną w wartości.

ARTYKUŁ: <https://pl.kruk.eu/klienci/poradnik/porady/przelicznik-walut-co-trzeba-wiedziec>